

UZASADNIENIE

W dniu 2 września 2021 roku U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w B. wniósł pozew przeciwko T. G. i K. G. o zapłatę kwoty 300.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z ograniczeniem ich odpowiedzialności, jako dłużników rzeczowych, do nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta KW (...), oraz do łącznej kwoty ustanowionych na tej nieruchomości hipoteki umownej łącznej zwykłej w kwocie 4.600.000 zł oraz hipoteki umownej łącznej kaucyjnej do kwoty 750.000 zł zabezpieczających spłatę wierzytelności wynikających z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku zawartej pomiędzy Bankiem (...) oddział w Ł., a spółką (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., oraz kosztów procesu według norm przepisanych. (pозew – k.4-7)

Zarządzeniem z dnia 15 grudnia 2021 roku starszy referendarz sądowy stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i skierował sprawę do postępowania upominawczego. (zarządzenie – k. 67)

W dniu 15 grudnia 2021 roku starszy referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym uwzględnił żądanie pozwu. (nakaz zapłaty – k.68)

W dniu 18 stycznia 2022 roku pozwany K. G. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i żądając oddalenia powództwa w całości.

Pozwany zarzucił, że (...) Sp. z o.o., której poręczył kredyt, od 2009 roku była w upadłości. W tym okresie pozwany nie pracował w tej Spółce, nie miał wglądu w dokumenty. Syndyk dysponował całym mieniem Spółki i zaspokajał wierzycieli.

Zdaniem pozwanego, kwota 300.000 zł nie ma żadnego uzasadnienia, a zobowiązanie związane z poręczeniem powyższego kredytu **jest przedawnione** z mocy praw, bowiem upłynęło 15 lat (U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty kupił przedawnione wierzytelności od GetBack). Zaznaczył również, że od 2011 roku ma rozdzielność majątkową z żoną T. G.. (sprzeciw od nakazu zapłaty – k.77)

W dniu 24 stycznia 2022 roku pozwana T. G. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości.

Pozwana wskazała, że nigdy nie podpisywała umowy z U. 3 Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w B., wszelkie zobowiązania wynikające z poręczenia kredytu (...) Sp. z o.o. są przedawnione. Pozwana zaznaczyła również, że od 2011 roku ma rozdzielność majątkową z K. G.. (sprzeciw od nakazu zapłaty – k.80)

Pismem procesowym z dnia 16 maja 2022 roku pełnomocnik pozwanej wyznaczony z urzędu, działając w jej imieniu wniósł o oddalenie powództwa w całości. kwestionując je zarówno co do zasady jak i wysokości, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu stanowiska, pełnomocnik pozwanej wskazał, że wszelkie roszczenia Banku (...) S.A. wobec (...) Sp. z o.o. zostały zaspokojone w toku postępowania upadłościowego. Zakwestionował, również istnienie oryginałów załączonych do akt przedmiotowej sprawy: umowy kredytowej, czy wypowiedzenie umowy. Podkreślił również, że dłużnik osobisty Spółka (...) sp. z o.o. została prawomocnie wykreślona z KRS z dniem 29 sierpnia 2014 roku, tak więc wierzytelność wygasła podobnie jak zabezpieczająca ją hipoteka. Pełnomocnik również wskazał, iż powód nie udowodnił istnienia dochodzonej wierzytelności. Nadto, pozwany podniósł, że (...) S.A. nigdy nie nabył żadnej wierzytelności od Banku (...) S.A., której dłużnikiem osobistym byłby (...) Sp. z o.o. lub pozwani. Pozwany nigdy nie mieli żadnych zobowiązań wobec (...) S.A. związanych z dochodzoną wierzytelnością. (pismo procesowe pełnomocnika – k.140-141)

Pismem procesowym z dnia 22 czerwca 2022 roku, pełnomocnik pozwanego działający z urzędu, wniósł o oddalenie powództwa w całości kwestionując je zarówno co do zasady jak i wysokości.

W uzasadnieniu stanowiska, pełnomocnik wskazał, że dochodzona przez powoda wierzytelność wygasła. Pełnomocnik pozwanych podniósł również, że wygaśnięcie zobowiązania o którym mowa w przepisie art. 94 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece dotyczy nie tylko sytuacji spłaty wierzytelności, którą zabezpieczała hipoteka, ale także innych zdarzeń prawnych takich jak spełnienie za zgodą wierzyciela innego świadczenia, potrącenie, zwolnienie z długu, złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Za zdarzenie prowadzące do wygaśnięcia wierzytelności należy uznać także umorzenie wierzytelności na podstawie orzeczenia sądu w trybie art. 369 ust.1 u.p.n.(w dawnym brzmieniu). Nadto, przepis art. 65 u.k.w.ih. jednoznacznie stanowi, iż w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności nieruchomości można obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może odchodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości. Jest to zatem rzeczowe zabezpieczenie skonkretyzowanej wierzytelności. Zasada akcesoryjności wyraża się twierdzeniem, że istnienie hipoteki jest uzależnione od istnienia wierzytelności, a przejawem jej działania jest przepis art. 94u.k.w.ih. Skoro zatem, wobec utraty bytu prawnego dłużnika i istnienia prawomocnego wyroku ustalającego, że jego następcą prawny nie ponosi z tego tytułu odpowiedzialności, nie ma dłużnika osobistego, to wierzytelność zabezpieczona hipoteką wygasła, a skutkiem tego jest wygaśnięcie zabezpieczających tę wierzytelność hipotek przymusowych. (pismo procesowe pełnomocnika – k.163-164v)

W odpowiedzi na powyższe zarzuty pozwanych, powód wskazał, iż zgodnie z dyspozycją art. 370a ust. 11 prawa upadłościowego, ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego oraz hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. Ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie zobowiązań upadłego jest skuteczne również w stosunkach między upadłym, a poręczycielem, gwarantem i współdłużnikiem upadłego. Zdaniem powoda, z powyższego przepisu wynika zasada, że szeroko rozumiane skutki postępowania upadłościowego prowadzonego wobec dłużnika osobistego, nie rozciągają się na dłużników rzeczowych. Nawet pełne oddłużenie dłużnika osobistego nie powoduje zwolnienia z odpowiedzialności dłużników rzeczowych wobec wierzyciela. Ustawodawca przyjął w postępowaniu upadłościowym pełną autonomię dłużników osobistych względem rzeczowych, co powoduje, że nieruchomości należąca do pozwanych, nie mogła zostać wniesiona do postępowania upadłej spółki (...) Sp. z o.o., celem spłaty zobowiązań. Powód również zauważył, iż wymaga rozróżnienia pojęcie wygaśnięcia wierzytelności od wygaśnięcia odpowiedzialności za wierzytelność, bowiem istnieje wiele okoliczności, w wyniku których dłużnik osobisty może zostać zwolniony z długu lub wierzyciel nie może skutecznie dochodzić od niego spłaty wierzytelności na drodze sądowej, co nie pociąga za sobą automatycznie wygaśnięcia wierzytelności. Powód również podniósł, że do jakiegokolwiek zmiany prawa wierzyciela hipotecznego w toku postępowania upadłościowego, nawet wobec samego upadłego, wymagana byłaby zgoda samego wierzyciela hipotecznego, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca.

(pismo procesowe powoda – k.177-178)

Stanowiska stron nie uległy zmianie na dalszym etapie postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w B. jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru REGON pod numerem NIP (...).

(dowód: wyciąg z rejestru funduszy inwestycyjnych prowadzony przez SO w Warszawie – k.49-52v akt)

Pozwany K. G. od 21 kwietnia 2006 roku do dnia 26 października 2009 roku pełnił funkcję członka Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M..

(dowód: odpis pełny z (...) Sp. z o.o. – k.46-47v akt)

Pozwana T. G. jest małżonką pozwanego K. G..

(bezsporne)

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. była zarejestrowana w KRS pod numerem (...). Wobec spółki było prowadzone postępowanie upadłościowe, w następstwie czego została wykreślona w dniu 29 sierpnia 2014 roku z KRS.

(dowód: zeznania pozwanego K. G. e-protokół z rozprawy z dnia 27 czerwca 2022r. -k. 168v czas 00:08:28 akt, okoliczności bezsporne)

W dniu 24 grudnia 2007 roku Bank (...) zawarł umowę kredytu inwestycyjnego nr (...) z (...) Sp. z o.o. na sfinansowanie zakupu nieruchomości położonej w Ł., przy al. (...) oraz zakupu, adaptacji i przeniesienia maszyn i urządzeń. Na podstawie powyższej umowy, bank oddał do dyspozycji kredytobiorcy środki pieniężne w wysokości 4.600.000 zł, co stanowiło 83,6% kosztów inwestycji netto bez kosztów podatku VAT, na okres 120 miesięcy, od dnia 24 grudnia 2007 roku do dnia 30 listopada 2017 roku. Kredyt został postawiony do dyspozycji kredytobiorcy na rachunku kredytowym nr (...) w transzach:

- 1) od dnia 24 grudnia 2007 roku do wysokości 3.700.000 zł,
- 2) od dnia 2 stycznia 2008 roku do wysokości 900.000 zł. (§ 1 i §4 ust. 1 kserokopii umowy kredytu)

Ostatecznym termin wykorzystania kredytu upływał w dniu 31 maja 2008 roku. Z dniem ogłoszenia upadłości kredytobiorcy umowa o kredyt wygasła, jeżeli przed tym terminem (...) nie przekazał środków pieniężnych do dyspozycji upadłego. W razie oddania do dyspozycji upadłego kredytobiorcy przed dniem ogłoszenia upadłości części środków pieniężnych, upadły tracił prawo do żądania wypłaty części nieprzekazanej (§ 4 ust. 2 i 7-8 kserokopii umowy kredytu).

Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu stanowił:

1. weksel własny in blanco poręczony przez udziałowca, za zgodą współmałżonki,
2. hipoteka zwykła łączna w kwocie 4.600.000,00 zł oraz hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 750.000,00 zł na nieruchomości położonej w Ł. przy al. (...) oraz na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), KW (...) oraz garażach nr (...) zlokalizowanych w Ł. przy ul. (...) –hipoteki (poza nieruchomością przy ul. (...)) zostały ustanowione na nieruchomościach należących na prawie własności do K. i T. G.,
3. zastaw na środkach trwałych o wartości ok. 660.000,00 zł wraz z cesją praw z polisy o wartości nie mniejszej niż wycena,
4. zastaw na środkach trwałych o wartości ok. 293.000,00 zł wraz z cesją praw z polisy o wartości nie mniejszej niż wycena,
5. zastaw na środkach trwałych o wartości ok. 547.000,00 zł wraz z cesją praw z polisy o wartości nie mniejszej niż wycena. (§ 7 ust. 1-2 kserokopii umowy kredytu)

Kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej w wysokości wynoszącej w dniu zawarcia umowy 7,30 % w stosunku rocznym. Oprocentowanie kredytu było ustalane w oparciu o zmienną stawkę bazową WIBOR 5M i było równe stawce bazowej powiększonej o stałą marżę (...) w wysokości 2,20 p.p. W dniu zawarcia umowy stawka bazowa wynosiła 5,10 % w stosunku rocznym. Wysokość stawki bazowej określana była na podstawie stawki WIBOR 3M z 20 dnia ostatniego miesiąca każdego kwartału kalendarzowego lub ostatniego dnia roboczego przed tą datą, jeżeli w danym dniu nie było notowania. Ustalona stawka bazowa obowiązywała począwszy od 25 dnia ostatniego miesiąca

każdego kwartału kalendarzowego. Zmiana oprocentowania kredytu miała następować automatycznie, na skutek zmiany stawki bazowej. O zmianie oprocentowania (...) miało każdorazowo zawiadamiać kredytobiorcę, poręczycieli w formie pisemnej, podając jednocześnie wysokość obowiązującej w danym miesiącu spłaty kredytu (§ 15 ust. 1-6 kserokopii umowy kredytu). Odsetki od wykorzystanego kredytu naliczane były od kwoty aktualnego zadłużenia i podlegały spłacie w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca w okresie kredytowania, począwszy od 31 grudnia 2007 roku. Odsetki od wykorzystanego kredytu naliczane były od dnia powstania zadłużenia do dnia poprzedzającego jego spłatę (§ 16 ust. 1-2 kserokopii umowy kredytu).

W przypadku niewykonania przez kredytobiorcę któregokolwiek z warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej, (...) mógł: obniżyć kwotę przyznanego kredytu lub wypowiedzieć umowę kredytu, żądać dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu. Termin wypowiedzenia wynosił 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy 7 dni. Od dnia następnego po upływie terminu wypowiedzenia cała kwota niespłaconego kredytu była przeniesiona na konto zadłużenia przeterminowanego. O wypowiedzeniu umowy kredytu (...) powiadamiał pisemnie poręczycieli, przekazując zawiadomienie listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru (§ 22 ust. 1-3 i 7 umowy kredytu).

(dowód: kserokopia umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) – k. 9-13 akt)

Na mocy aneksu nr (...) z dnia 11 czerwca 2008 roku, strony ustaliły, iż inwestycja będzie realizowana w następujących terminach:

- 1) termin rozpoczęcia: grudzień 2007 rok,
- 2) termin zakończenia: czerwiec 2008 rok,
- 3) termin rozliczenia: czerwiec 2008 rok.

Nadto, strony ustaliły, że ostateczny termin wykorzystania kredytu upływał w dniu 30 czerwca 2008 roku. Inne postanowienia umowy pozostały bez zmian.

(dowód: kserokopia aneksu nr 1 umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) – k. 14 akt)

Aneksem nr (...) z dnia 19 stycznia 2009 roku, zmniejszono kwotę kredytu z kwoty 4.600.000 zł do kwoty 4.599.172,57 zł. Zmieniono również § 4 ust. 1 umowy, w ten sposób, że (...) postawił do dyspozycji kredytobiorcy na rachunku kredytowym nr (...) w transzach:

- 1) od dnia 24 grudnia 2007 roku do wysokości 3.700.000 zł,
- 2) od dnia 2 stycznia 2008 roku do wysokości 899.172,57 zł.

Inne postanowienia umowy pozostały bez zmian.

(dowód: kserokopia aneksu nr 2 umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) – k. 15 akt)

W dniu 14 stycznia 2008 roku pozwana T. G. złożyła oświadczenie, w którym wyraziła zgodę na wystawienie poręczenia jako zabezpieczenie kredytu udzielonego przez Bank (...) Oddział w Ł.. Oświadczenie zostało potwierdzone przez pracownika (...).

(dowód: kserokopia oświadczenia pozwanej – k. 16 akt)

Od 2011 roku pozwani K. G. i T. G. mają rozdzielność majątkową.

(dowód : zeznania pozwanego w e-protokole rozprawy z dnia 27 maja 2022r. czas 00 04 36- 00:28:30)

Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka zwykła łączna w kwocie 4.600.000 zł i hipoteka kaucyjna łączna do kwoty 750.000 zł na rzecz (...) Odział w Ł. na nieruchomościach:

- stanowiącej własność Skarbu Państwa, gdzie (...) Sp. z o.o. jest użytkownikiem wieczystym działek gruntu oraz właścicielem budynków wzniesionych na gruncie, które stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności położonej w Ł. przy al. (...), dla której Sąd Rejonowy w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą: KW nr (...),
- oraz lokalu mieszkalnym stanowiącym własność K. i T. G. na zasadach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, położonym w Ł. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą: KW nr (...),
- oraz garażu nr (...) stanowiącym własność K. i T. G. na zasadach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, położonym w Ł. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...),
- garażu nr (...) stanowiącym własność K. i T. G. na zasadach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, położonym w Ł. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Łodzi XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą: KW nr (...).

(dowód: kserokopia oświadczenia (...) stanowiące podstawę wpisu do ksiąg wieczystych – k.17-17v akt)

W księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi za numerem (...):

1. wpisem nr 5 z dnia 10 września 2008 roku została wpisana na rzecz U. 3 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w B. hipoteka umowna łączna zwykła w wysokości do 4.600.000 zł zabezpieczająca wierzytelność ww. wierzyciela wynikającą ze spłaty kapitału kredytu udzielonego w dniu 24 grudnia 2007 roku na podstawie umowy nr (...).
2. wpisem nr 7 z dnia 23 września 2008 roku została wpisana na rzecz U. 3 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w B. hipoteka umowna łączna kaucyjna w wysokości 750.000 zł zabezpieczająca wierzytelność ww. wierzyciela wynikającą ze spłaty kapitału kredytu udzielonego w dniu 24 grudnia 2007 roku na podstawie umowy nr (...).

(dowód: odpis zupełny z dnia 27 sierpnia 2021 roku księgi wieczystej numer (...), wydany przez Centralną Informację Ksiąg Wieczystych i posiadający identyfikator do weryfikacji dokumentu: d6d32512-1a2b-4b28-bf86-7d6c54eff84b – k.18-22v akt)

Z odpisu księgi wieczystej nr (...) (stan na dzień 27 sierpnia 2021 roku) wynika, iż właścicielami nieruchomości są pozwani: K. i T. G..

(dowód: odpis zupełny z dnia 27 sierpnia 2021 roku księgi wieczystej numer (...), wydany przez Centralną Informację Ksiąg Wieczystych i posiadający identyfikator do weryfikacji dokumentu: d6d32512-1a2b-4b28-bf86-7d6c54eff84b – k.18-22v akt)

Pozwany K. G. i pozwana T. G. są dłużnikami rzeczowymi z tytułu hipoteki umownej łącznej zwykłej w kwocie 4.600.000 zł, oraz hipoteki umownej łącznej kaucyjnej do kwoty 750.000 zł wpisanych w księdze wieczystej nr (...).

(dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego powoda nr (...) z dnia 24 sierpnia 2021 r.; odpis zupełny z dnia 27 sierpnia 2021 roku księgi wieczystej numer (...), wydany przez Centralną Informację Ksiąg Wieczystych i posiadający identyfikator do weryfikacji dokumentu: d6d32512-1a2b-4b28-bf86-7d6c54eff84b – k.18-22v akt)

Pismem z dnia 8 maja 2009 roku Bank (...) skierował do prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. - pozwanego K. G. wezwanie do zapłaty z wypowiedzeniem umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku wraz z późniejszymi zmianami. Na dzień 8 maja 2009 roku należności banku wynosiły 4.425.645,92 zł, na którą składały się następujące kwoty:

- kredyt niezapadły w kwocie 4.155.222,57 zł,
- kredyt zapadły w kwocie 161.400 zł,
- odsetki zapadłe w kwocie 99.885,58 zł,
- odsetki karne w kwocie 2.657,38 zł,
- odsetki bieżące w kwocie 6.380,39 zł,
- prowizje zaległe w kwocie 50 zł,
- koszty wypowiedzenia w kwocie 50 zł.

Wezwanie zostało przesłane w dwóch egzemplarzach. Jedno skierowane do prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. na adres: ul. (...), (...)-(...) M., odebrane przez B. W. w dniu 15 maja 2009 roku. Drugie natomiast – do wiadomości K. G., wysłane na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł., odebrane przez T. G. w dniu 28 maja 2009 roku.

(dowód: kserokopia wezwania do zapłaty z wypowiedzeniem umowy kredytu wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru – k.23-25v akt)

W dniu 23 listopada 2009 roku, Bank (...) Oddział w Ł. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym stwierdził, że dłużnicy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M. i K. G. zobowiązani są zapłacić jemu solidarnie kwotę 4.707.625,32 zł, w tym 4.316.622,57 zł tytułem wymagalnego kapitału, 390.902,75 zł tytułem odsetek za okres od 1 marca 2009 roku do 22 listopada 2009 roku, 100 zł tytułem kosztów, a następnie wniósł do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności.

Postanowieniem z 3 marca 2010 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi nadał powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko:

- K. G., z tym zastrzeżeniem, że tytuł ten może stanowić podstawę egzekucji do łącznej kwoty nieprzekraczającej 9.200.000 zł,
- T. G. jako małżonce K. G., z tym zastrzeżeniem, że tytuł ten może stanowić podstawę egzekucji do łącznej kwoty nieprzekraczającej 9.200.000 zł oraz z ograniczeniem odpowiedzialności T. G. do majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową istniejącą między T. G. i K. G..

(dowód: odpis bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) – k.26; odpis SR dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z 03.03.2010 w sprawie II 1 Co 2175/10 – k.26v-28 akt)

Następnie Bank (...), w oparciu o powyższy tytuł wykonawczy, wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

(dowód: kserokopia wniosku o wszczęcie egzekucji – k. 29-29v akt)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wszczął postępowania egzekucyjnego w sprawie o sygn. akt Km 743/10. W dniu 5 lutego 2013 roku Komornik Sądowy wezwał pozwanego K. G. do zapłaty należności w wysokości 8 419 297,71 zł, na którą składały się:

- kwota 5.516.622,57 zł tytułem należności głównej,

- kwota 2.891.094,27 zł tytułem odsetek do dnia 5 lutego 2013 roku,
- kwota 4.083,30 zł tytułem kosztów procesu,
- kwota 800 zł tytułem innych kosztów,
- kwota 6.697,57 zł tytułem wydatków gotówkowych.

Wezwanie zostało przesłane na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł..

(dowód: kserokopia wezwania do zapłaty – k. 30-30v akt)

W dniu 5 lutego 2013 roku Komornik Sądowy wezwał pozwaną T. G. do zapłaty należności w wysokości 8 419 297,71 zł, na którą składały się:

- kwota 5.516.622,57 zł tytułem należności głównej,
- kwota 2.891.094,27 zł tytułem odsetek do dnia 5 lutego 2013 roku,
- kwota 4.083,30 zł tytułem kosztów procesu,
- kwota 800 zł tytułem innych kosztów,
- kwota 6.697,57 zł tytułem wydatków gotówkowych.

Wezwanie zostało przesłane na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł..

(dowód: kserokopia wezwania do zapłaty – k. 31-31v akt)

Pismem z dnia 20 marca 2013 roku skierowanym do Komornika Sądowego, Bank (...) wniósł o ograniczenie kwot skierowanej do egzekucji w postępowaniu prowadzonym pod sygnaturą akt KM 743/10 do:

1. (...) nr (...), postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Sekcja Egzekucyjna w II Wydziale Cywilnym z dnia 2 marca 2010 roku, sygn. akt II 1 Co 2174/10 (wierzytelność z tytułu umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym nr (...) z dnia 29 czerwca 2006 roku):

- kapitał: 586.400,65 zł
- odsetki: 592.528,88 zł (naliczane do 19 marca 2013 roku łącznie + dalsze odsetki liczone od dnia 20 marca 2013 roku do dnia zapłaty od kwoty kapitału w sposób wskazany w tytule wykonawczym)
- prowizje: 50 zł,

2. (...) nr (...), postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Sekcja Egzekucyjna w II Wydziale Cywilnym z dnia 2 marca 2010 roku, sygn. akt II 1 Co 2173/10 (wierzytelność z tytułu umowy kredytu obrotowego złotowego w odnawialnej linii kredytowej nr (...) z dnia 29 czerwca 2006 roku):

- kapitał: 157.839,69 zł
- odsetki: 142.009,45 zł (naliczane do 19 marca 2013 roku łącznie + dalsze odsetki liczone od dnia 20 marca 2013 roku do dnia zapłaty od kwoty kapitału w sposób wskazany w tytule wykonawczym)
- prowizje: 650 zł,

3. (...) nr (...), postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Sekcja Egzekucyjna w II Wydziale Cywilnym z dnia 3 marca 2010 roku, sygn. akt II 1 Co 2175/10 (wierzytelność z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku):

- kapitał: 2.284.530,82 zł
- odsetki: 1.957.218,60 zł (naliczane do 19 marca 2013 roku włącznie + dalsze odsetki liczone od dnia 20 marca 2013 roku do dnia zapłaty od kwoty kapitału w sposób wskazany w tytule wykonawczym)
- prowizje: 100 zł.

Dodatkowo zaksięgowane koszty windykacji wynosiły: 8.742,41 zł.

(dowód: kserokopia wniosku o ograniczenie kwoty skierowanej do egzekucji – k.32 akt)

Postanowieniem z 12 kwietnia 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi M. J. umorzył postępowanie egzekucyjne w zakresie należności wskazanych we wniosku z 20 marca 2013 roku prowadzone na rzecz Banku (...) przeciwko T. G. i K. G. pod sygnaturą akt Km 743/10. W pozostałym zakresie postanowił nadal prowadzić postępowanie egzekucyjne co do reszty należności na rzecz wierzyciela – należności te wynikały z (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie o sygn. akt II 1 Co 2174/10. Do zapłaty przez dłużników pozostała kwota 30.080,84 zł.

Postanowienie zostało przesłane do wiadomości T. G. i K. G., na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł..

(dowód: kserokopia postanowienia komornika sądowego z 12 kwietnia 2013 r. w sprawie Km 743/10 – k.34-34v akt)

W dniu 29 marca 2018 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą we W. zawarła z powodem U. 3 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w B. warunkową umowę przelewu wierzytelności, mocą której (...) spółka akcyjna z siedzibą we W. sprzedała powodowi pakiet wierzytelności, w tym wierzytelność wynikającą z umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku zawartej pomiędzy Bankiem (...) oddział w Ł., a spółką (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., cedując na powoda całość praw i obowiązków wynikających z umowy kredytu inwestycyjnego zawartej przez dłużnika osobistego z bankiem.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności wraz z aneksem nr (...) i porozumieniem nr 1 – k.35-35v akt)

Pismem z 20 maja 2019 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą we W. zawiadomiła (...) Sp. z o.o. o przelewie wierzytelności z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku. Poinformowała również, że saldo zadłużenia na dzień 20 maja 2019 roku wynosiło 3.492.036,38 zł i składało się z:

- kwoty 2.280.267,41 zł tytułem należności głównej,
- kwoty 989.947,62 zł tytułem naliczonych odsetek od pierwszego wierzyciela,
- kwoty 1.291,50 zł tytułem kosztów naliczonych przez pierwotnego wierzyciela,
- kwoty 220.529,85 zł tytułem odsetek naliczonych przez aktualnego wierzyciela za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 20 maja 2019 roku.

Powyzsze zawiadomienie zostało przesłane na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł..

(dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności skierowane do (...) Sp. z o.o. – k.36-37 akt)

Pismem z 20 maja 2019 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą we W. zawiadomiła K. G. o przelewie wierzytelności z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku. Poinformowała również, że saldo zadłużenia na dzień 20 maja 2019 roku wynosiło 3.492.036,38 zł i składało się z:

- kwoty 2.280.267,41 zł tytułem należności głównej,
- kwoty 989.947,62 zł tytułem naliczonych odsetek od pierwszego wierzyciela,
- kwoty 1.291,50 zł tytułem kosztów naliczonych przez pierwotnego wierzyciela,
- kwoty 220.529,85 zł tytułem odsetek naliczonych przez aktualnego wierzyciela za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 20 maja 2019 roku.

Powyższe zawiadomienie zostało przesłane na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł..

(dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności skierowane do K. G. – k.38-39 akt)

Pismem z 20 maja 2019 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą we W. zawiadomiła T. G. o przelewie wierzytelności z tytułu umowy kredytu inwestycyjnego nr (...) z dnia 24 grudnia 2007 roku. Poinformowała również, że saldo zadłużenia na dzień 20 maja 2019 roku wynosiło 3.492.036,38 zł i składało się z:

- kwoty 2.280.267,41 zł tytułem należności głównej,
- kwoty 989.947,62 zł tytułem naliczonych odsetek od pierwszego wierzyciela,
- kwoty 1.291,50 zł tytułem kosztów naliczonych przez pierwotnego wierzyciela,
- kwoty 220.529,85 zł tytułem odsetek naliczonych przez aktualnego wierzyciela za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 20 maja 2019 roku.

Powyższe zawiadomienie zostało przesłane na adres: ul. (...), (...)-(...) Ł..

(dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności skierowane do T. G. – k.40-41 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów. Należy wskazać, że strona powodowa w toku postępowania dowodowego przedłożyła dokumenty prywatne potwierdzające udzielenie (...) Sp. z o.o., zmianę warunków kredytowania wynikających z zawartych aneksów do umowy kredytowej, ustanowienie zabezpieczeń rzeczowych spłaty wierzytelności wynikających z tej umowy, a nadto prawidłowe wypowiedzenie umowy kredytowej Spółce, zawiadomienie pozwanych o wymagalności wierzytelności i jej wysokości.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 140, poz. 939), tj. z dnia 13 maja 2002 r. (Dz.U. Nr 72, poz. 665), tj. z dnia 2 listopada 2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1376), tj. z dnia 13 stycznia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 128), tj. z dnia 7 listopada 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1988), tj. z dnia 15 września 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876), tj. z dnia 25 października 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 2187), tj. z dnia 22 listopada 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 2357), tj. z dnia 8 października 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1896) - w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej.

Zgodnie z ust. 2 art. 75, termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określą w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni.

Wypowiedzenie umowy kredytu z powodu utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej lub zagrożenia jego upadłością nie może nastąpić, jeżeli bank zgodził się na realizację przez kredytobiorcę programu naprawczego (ust. 3). Przepis ust. 3 stosuje się przez cały okres realizacji programu naprawczego, chyba że bank stwierdzi, iż program naprawczy nie jest w sposób należyty realizowany (art. 75 ust. 4) ustawy.

Przepis art. 75c ust. 1 stanowi, że jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych.

W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia (ust. 2).

Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy (ust. 3).

Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę (ust. 4).

Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację (ust. 5).

Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do umów pożyczek pieniężnych (ust.6).

Jak wynika z powyższego, wypowiedzenie umowy kredytu powinno być poprzedzone wezwaniem do zapłaty zaległości, przy czym powinno ono dojść do adresata w taki sposób, by mógł zapoznać z jego treścią.

Tryb wypowiedzenia umowy kredytowej przez bank w świetle Prawa bankowego musi być bezwzględnie zachowany. Bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Najpierw powinien doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 Prawa bankowego oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu (nie krótszego niż 14 dni roboczych) a dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej (por. I C 45/20 - wyrok SO Suwałki z dnia 25-09-2020 , L.).

W niniejszej sprawie, brak jest jakichkolwiek dowodów na to, by Spółka kwestionowała wypowiedzenie umowy kredytowej, by wystąpiła na drogę sądową z własnymi żądaniami przeciwko Bankowi, lub też by doszło do ugody z Bankiem lub restrukturyzacji kredytu, a więc zdarzeń, które wpływałyby na wymagalność, czy wysokość wierzytelności.

Nie można przeoczyć, że doszło do wystawienia bankowych tytułów egzekucyjnych, toczyło się postępowanie sądowe o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, a i dodatkowo postępowanie egzekucyjne mające na celu wyegzekwowanie części należności. Pozwani byli zawiadomieni o cesji wierzytelności, a także o aktualnej wysokości zadłużenia.

Zarzuty pozwanych, że nie wiedzieli o zadłużeniu , jego wysokości, czy też, że wierzytelność została zaspokojona w postępowaniu upadłościowym Spółki -są bezzasadne.

Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Formalna moc dowodowa dokumentu prywatnego wyraża się w tym, że zawarte w nim oświadczenie pochodzi od osoby, która złożyła podpis na dokumencie, jednakże nie rozciąga się ona na okoliczności towarzyszące złożeniu oświadczenia. Nie przesądza ona sama przez się o mocy

materialnej dokumentu (kwestii jego ważności, skuteczności, a także prawdziwości). Dokument prywatny nie jest więc dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 2015 r. VI ACa 1031/14 LEX nr 1794400).

Podobnie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 sierpnia 2015 r. (I ACa 238/15 LEX nr 1797159) wskazano, że dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą złożonych w nim oświadczeń - formalna moc dowodowa tego dokumentu nie przesądza jego mocy materialnej. Dokument prywatny nie jest sam przez się dowodem rzeczywistego stanu rzeczy.

Umowa kredytu, aneksy do niej, umowa o przelew wierzytelności oraz wyciągi z ksiąg rachunkowych są dokumentami prywatnymi w rozumieniu art. 245 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 lipca 2015 r. V ACa 174/15 LEX nr 1842230).

Należy wskazać, że Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 maja 2015 r. (I ACa 1702/14 LEX nr 1771284) analizował charakter wyciągów z ksiąg bankowych jako dowód w sprawie. Sąd Apelacyjny w tym uzasadnieniu wskazał, że:

„Powodowy bank, wykazując istnienie zadłużenia strony pozwanej przedstawił na poparcie swoich roszczeń dowód w postaci wyciągów z ksiąg bankowych. Nie ulega wątpliwości, że złożony przez stronę powodową wyciągi z ksiąg bankowych stanowią dokumenty prywatne, zawierają bowiem pieczęć banku i treść określonego oświadczenia wiedzy wynikającej z ksiąg bankowych oraz są podpisane przez pracownika banku. Wyciągi te, zgodnie z art. 245 k.p.c., stanowią dowód tego, że osoba która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Jak podkreślane jest w literaturze, dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który Sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Moc dowodowa dokumentu prywatnego jest jednak słabsza aniżeli moc dowodowa dokumentu urzędowego, ponieważ dokumenty prywatne nie korzystają z podstawowego w tym zakresie domniemania, że ich treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym (domniemania zgodności z prawdą). Nie przeszkadza to jednak w tym, aby Sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy”.

Orzecznictwo sądów powszechnych idzie jeszcze dalej, zauważając nawet, że sam fakt, że dane pismo nie spełnia warunków dokumentu określonego w art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. nie oznacza, że nie może ono stanowić dowodu w sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 września 2015 r. III AUa 611/15 LEX nr 1820426).

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału" (a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267; wyrok SA w Poznaniu z dnia 12 czerwca 2013 r., III AUa 51/13, LEX nr 1356634).

Jak twierdzi się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wiarygodność zaś decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę (por. wyrok SA w Poznaniu z

dnia 21 marca 2013 r., III AUa 1431/12, LEX nr 1322011; wyrok SA w Łodzi z dnia 5 czerwca 2013 r., I ACa 50/13, LEX nr 1345548; wyrok SA w Łodzi z dnia 23 lipca 2013 r., I ACa 90/13, LEX nr 1356578).

Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 marca 1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1049/99, LEX nr 51627; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 1097/00, LEX nr 52624; uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 września 2000 r., V CKN 94/00, LEX nr 52589; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00, LEX nr 52544; wyrok SN z dnia 19 czerwca 2001 r., II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 859/00, LEX nr 53923; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, LEX nr 55499; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, LEX nr 80273).

Powód przedłożył między innymi: umowę kredytową, aneksy do umowy, wezwania do zapłaty, wyciąg z ksiąg bankowych, wypis z KRS-u, wypisy z ksiąg wieczystych, dokumenty potwierdzające cesję wierzytelności, kopie pism kierowanych do pozwanych.

Należy podkreślić, że na podstawie wyciągu z ksiąg banku można sformułować domniemanie, iż stwierdzone w nim okoliczności są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, chociaż, co jest poza sporem, dokumenty takie nie mają mocy dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym. Przypisanie przedstawionemu przez stronę powodową wyciągowi z ksiąg banku mocy jedynie dokumentu prywatnego, nie zaś dokumentu urzędowego, nie pozbawia jednak tego dokumentu mocy dowodowej w ogóle, a jedynie moc tę ogranicza (art. 245 k.p.c.). Dowód ten, tym bardziej w powiązaniu z innymi przeprowadzonymi w sprawie dowodami z dokumentów może wraz z pozostałym materiałem dowodowym stanowić podstawę ustaleń faktycznych Sądu, w tym także potwierdzających twierdzenia strony powodowej.

W przedmiotowej sprawie, Sąd uznał dokumenty prywatne złożone przez stronę powodową za wiarygodne, potwierdzające rzeczywisty stan rzeczy, tym bardziej, że zarzuty pozwanych były ogólnikowe i nie spowodowały uznania, że dokumenty zawierają niewiarygodną treść, zostały przygotowane na potrzeby niniejszego postępowania. Pozwani przeoczyli, że wysokość długu powód pozwany komunikował jeszcze przed zawiśnięciem sporu, w wezwaniu do zapłaty i informacji o cesji wierzytelności przedstawił wszystkie składniki zadłużenia co do kapitału, odsetek, dodatkowych opłat. Pozwani w ogóle w tym czasie nie zareagowali, nie wystosowali do powoda pisma kwestionującego zadłużenie, nie przedstawili własnej kalkulacji zadłużenia, nie zakwestionowali wysokości do spłaty kapitału, czy odsetek, nie przedstawili żadnych dowodów wpłat gotówkowych, czy przelewów na poczet zadłużenia, co spowodowałoby zmianę jego wysokości, nie przedłożyli żadnego dowodu na ugodę z powodem, czy też restrukturyzację długu.

Należy także zauważyć, że rozstrzygnięcie sprawy skupiło się i tak do oceny prawnej stanu faktycznego wynikającego z dokumentów i odniesienia się do zarzutów materialnoprawnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się w pełni zasadne.

Odnosząc się do najistotniejszych z punktu widzenia rozstrzygnięcia kwestii należy podkreślić, że:

Pozwani odpowiadają w niniejszej sprawie jako dłużnicy rzeczowi z uwagi na zabezpieczenie spłaty wierzytelności Banku poprzednika prawnego powoda) z tytułu kredytu zaciągniętego przez Spółkę, hipoteką na nieruchomości, które są współwłaścicielami .

Istotę hipoteki wyraża art. 65 ustawy o księgach wieczystych i hipotece stanowiąc, że w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości. Hipoteka stanowi zabezpieczenie typu rzeczowego, co, jak wynika z przytoczonego przepisu, oznacza, że obowiązki właściciela nieruchomości, wynikające z rzeczowego charakteru ciężącego na jego rzeczy prawa, sprowadzają się do powstrzymywania się od wykonywania swego prawa, czyli znoszenia lub nieczynienia. Zwraca jednak uwagę, że między właścicielem a wierzycielem zabezpieczonej wierzytelności istnieje nie tylko stosunek prawnorzeczowy wynikający z obciążenia rzeczy prawem rzeczowym w postaci hipoteki. Obowiązki właściciela obciążonej rzeczy mają, również charakter obligacyjny. Wierzyciel może od właściciela, który nie jest jego dłużnikiem osobistym, żądać zapłaty sumy pieniężnej i wówczas jest on zobowiązany do zapłaty (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 lipca 2003 r., V CK 19/02; z dnia 10 września 1999 r., III CKN 331/98, OSNC 2000, nr 3, poz. 57; z dnia 25 sierpnia 2004 r., IV CK 606/03).

Korelatem obowiązku właściciela jakim jest obowiązek świadczenia są uprawnienia analogiczne do uprawnień przysługujących dłużnikowi osobistemu. Tak więc przeciwko żądaniu zapłaty właściciel obciążonej rzeczy może podnieść zarzuty, których zakres wynika z art. 73 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. **Przepis ten traktuje więc właściciela nieruchomości jako dłużnika, a wierzytelność hipoteczną jako tzw. obligację realną.**

Właściciel obciążonej nieruchomości będąc dłużnikiem rzeczowym zabezpieczonej wierzytelności, odpowiada za cały dług. Dłużnik osobisty i właściciel nieruchomości mogą być różnymi osobami. Obaj ci dłużnicy odpowiadają wobec wierzyciela na podstawie innego stosunku prawnego. Wspólną odpowiedzialność dłużnika osobistego i dłużnika rzeczowego ujmuje się, wobec braku w ustawie przepisu, który by przewidywał ich solidarną odpowiedzialność, jako tzw. solidarność przypadkową (nieprawidłową, niewłaściwą, in solidum), do której mają odpowiednie zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego o solidarności biernej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 marca 1997 r., I CKU 78/96 „Prawo Gospodarcze” 1997, nr 6, s. 12; z dnia 24 listopada 1998 r., I CKN 864/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 111; z dnia 10 września 1999 r., III CKN 331/98, OSNC 2000, nr 3, poz. 57; z dnia 7 lipca 2005 r., V CK 8/2005, PB 2007, nr 3).

Uznanie, że właściciel obciążonej nieruchomości jest dłużnikiem powoduje, że inaczej należy rozumieć zależność hipoteki od wierzytelności ujmowanej jako prawo zasadnicze. Z art. 73 u stawy o księgach wieczystych i hipotece wynikają, zarzuty jakie może podnosić właściciel obciążonej rzeczy w celu wykazania, że żądanie wierzyciela zgłoszone w danych okolicznościach jest bezzasadne. Wśród nich wymienia się zarzuty przysługujące dłużnikowi osobistemu. Istnieją jednak wyjątki, tzn. sytuacje, gdy właściciel nie może skutecznie podnieść zarzutu, który mógłby zostać (lub został) skutecznie podniesiony przez dłużnika osobistego. **I tak, wyłączone jest powołanie się przez dłużnika rzeczowego na ograniczenie wynikające z przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 74), na przedawnienie wierzytelności hipotecznej (art. 77), a także na restrukturyzację zobowiązań upadłego dłużnika osobistego w układzie (art. 291 PrUpad).** Jeżeli przypomni się, że umorzenie na podstawie art. 369 PrUpad zobowiązań upadłego mogło nastąpić wyjątkowo, z uwzględnieniem osobistych przymiotów dłużnika, **a więc był to przywilej dłużnika będącego osobą fizyczną,** to istnieją wszelkie podstawy do przyjęcia, że w razie umorzenia w tym trybie zobowiązań dłużnika osobistego, dłużnik rzeczowy nie mógłby podnieść zarzutu wygaśnięcia wierzytelności. **Wymienione sytuacje wskazują na umacniającą funkcję hipoteki i jej cel, jakim jest zagwarantowanie zaspokojenia wierzyciela.** Taka definicja akcesoryjności hipoteki, w której kładzie się nacisk na zabezpieczającą rolę tego prawa, a nie podporządkowanie hipoteki wobec wierzytelności jest prezentowana nie tylko w doktrynie, ale również w orzecznictwie, czego przykładem jest nie tylko wyrok Sądu Najwyższego w sprawie o sygnaturze akt II CSK 745/14, ale m.in. również w sprawie o sygnaturze akt IV CSK 369/11.

Co do wpływu postępowania upadłościowego prowadzonego wobec Spółki

na odpowiedzialność pozwanych za dług tej Spółki należy podnieść, że

do 1 stycznia 2016r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 978 zm.) obowiązywał art. 291

Prawa upadłościowego w następującym brzmieniu:

„ 1. Układ nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z **hipoteki**, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do praw wynikających z przeniesienia na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa w celu zabezpieczenia wierzytelności.”

W doktrynie i orzecznictwie sądów powszechnych, jak i Sadu Najwyższego jest poza sporem to, dłużnicy rzeczowi odpowiadają – in solidum – z upadłym jako dłużnikiem osobistym wierzyciela. Dłużnicy rzeczowi, mają w postępowaniu upadłościowym status „osoby trzeciej” i nie biorą udziału w tym postępowaniu. Jeżeli obok upadłego byli inni współdłużnicy (solidarni lub in solidum), **to również zakres ich odpowiedzialności nie ulega zmianie na skutek zawarcia układu**. Wierzyciel może od każdego ze współdłużników żądać zapłaty w pełnej wysokości zobowiązania, w jego pierwotnym terminie płatności. **Układ nie narusza, również praw wierzycieli posiadających zabezpieczenia rzeczowe na majątku osób trzecich zabezpieczające zobowiązania objęte układem**. Wierzyciel w tym wypadku może dochodzić zaspokojenia w pierwotnej wysokości zobowiązania – do wysokości ustanowionego zabezpieczenia. Możliwe jest zatem prowadzenie egzekucji z nieruchomości, na której ustanowiona jest hipoteka, przejęcie lub sprzedaż przedmiotu zastawu rejestrowego itd.

W razie spłaty zobowiązania przez współdłużnika, dłużnika rzeczowego (także przy przewłaszczeniu na zabezpieczenie) lub poręczyciela wstępują oni w miejsce zaspokojonego wierzyciela (art. 518 k.c.), ale tylko w zakresie objętym układem. Poręczyciel lub współdłużnik mogą w tej sytuacji domagać się zapłaty z tytułu regresu w wysokości i terminach objętych układem (zob. S. G., Prawo upadłościowe i naprawcze, s. 889–890 i przywołana tam literatura i orzecznictwo oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2003 r., II CK 210/02 i 26 września 2014 r., IV CSK 689/13).

Artykuł 291 PrUpadNapr ogranicza zatem w zakresie swego zastosowania akcesoryjny charakter poręczenia i innych praw zabezpieczających. Do istoty prawa akcesoryjnego należy to, że jego istnienie i treść, w tym zakres, zależą od innego określonego prawa, z którym jest ono funkcjonalnie powiązane (prawa samoistnego). Poręczyciel może więc zgodnie z art. 883 § 1 k.c. podnieść przeciwko wierzycielowi wszelkie zarzuty, które przysługują dłużnikowi, a o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika (art. 879 § 1 k.c.). Artykuł 291 PrUpadNapr czyni wyłom w sferze wskazanego oddziaływania prawa samoistnego na byt i treść prawa akcesoryjnego. **Na mocy art. 291 PrUpadNapr prawa zabezpieczające wierzytelności, objęte układem, mimo akcesoryjnego charakteru, trwają nadal w nienaruszonym kształcie.**

W wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 5 lutego 2016 r. IV CSK 346/15 podkreślono, że artykuł 291 PrUpadNapr wymienia ponadto współdłużników układającego się, jak też takie prawa, użyte do zabezpieczenia wierzytelności objętych układem, które nie mają ze swej istoty charakteru akcesoryjnego, a funkcję zabezpieczającą w danym przypadku pełnią jedynie wskutek porozumienia stron, o charakterze fiducyjnym, czyli - innymi słowy - powierniczym (własność, wierzytelność lub inne prawo przeniesione w celu zabezpieczenia). Objęcie art. 291 PrUpadNapr, także tych praw oraz współdłużników układającego się usuwa ewentualne wątpliwości mogące powstawać w praktyce co do oddziaływania układu w tym zakresie.

Przyjmuje się, że art. 291 PrUpadNaprz ma zastosowanie, także do poręczenia wekslowego (art. 30-32 Prawa wekslowego), choć nie zostało ono w nim wymienione (por. w odniesieniu do art. 68 PrUkl wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2014 r., IV CSK 689/13), a akcesoryjność tego poręczenia (art. 32 ust. 1 i 2 pr. weksl.) istotnie różni się i jest znacznie słabsza od akcesoryjności poręczenia unormowanego przepisami prawa cywilnego (por. co do relacji zobowiązania poręczyciela wekslowego do zobowiązania dłużnika wekslowego, za którego poręczenie zostało udzielone np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1998 r., III CKN 60/98, 21 września 2006 r., I CSK 116/06, 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08, 12 grudnia 2008 r., II CSK 360/08, 3 listopada 2009 r., III CSK 207/09, 17 marca 2011 r., IV CSK 371/10, i 12 maja 2011 r., III CSK 254/10). W każdym razie nie powinno budzić wątpliwości, że skoro układ nie narusza praw wierzyciela w stosunku do poręczyciela, o którym mowa w art. 876- 887 k.c.), to tym bardziej nie powinien naruszać praw wierzyciela względem poręczyciela wekslowego.

Dominuje pogląd, że jeżeli poręczyciel lub współdłużnik albo inna osoba, objęta zakresem zastosowania art. 291 PrUpadNaprz z tytułu zabezpieczenia wierzytelności objętej układem, zapłaciła wierzycielowi po zawarciu układu pełną kwotę należności, to może ona tytułem regresu żądać od dłużnika „tylko tyle, ile układ ten przyznaje wierzycielowi”. Odmienne rozwiązanie podważałoby sens układu - wynikającej z niego redukcji zobowiązań dłużnika.

Po zmianie przepisów przyjęte uprzednio w art. 291 prawa upadłościowego rozwiązania nie uległy zmianie.

Po 1 stycznia 2016r. zaczął obowiązywać a rt. 370a Prawa upadłościowego dotyczący ustalenia planu spłaty wierzycieli.

Zgodnie z ust.1 tego artykułu (aktualne brzmienie) w postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, oraz określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności a niewykonane w toku postępowania upadłościowego na podstawie planów podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli.

Aktualnie w ust. 11 art. 370a, wskazano, iż ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego oraz hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. Ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie zobowiązań upadłego jest skuteczne, również w stosunkach między upadłym, a poręczycielem, gwarantem i współdłużnikiem upadłego. Treść ta poprzednio, znalazła się redakcyjnie w ustępie 5 tego artykułu.

Zgodnie z ust. 11 (poprzednio 5) ustalenie planu spłaty wierzycieli nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z **hipoteki**, zastawu, zastawu rejestrowego, zastawu skarbowego oraz hipoteki morskiej, jeśli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. Zgodnie z art. 879 § 1 k.c. o zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika. W wypadku planu spłaty ustalonego w trybie art. 370a PrUp tak nie jest. Plan spłat wiąże bowiem tylko w stosunkach pomiędzy wierzycielem a upadłym dłużnikiem. Poręczyciel odpowiada za poręczony dług w jego pierwotnej wysokości. Pierwotny jest, także termin zapłaty i sposób wykonania zobowiązania. Z. prowadzenia egzekucji w czasie wykonywania planu spłat dotyczy tylko egzekucji względem dłużnika, a nie jego poręczycieli. Wierzyciel może zatem wyegzekwować od poręczyciela całość zobowiązania wraz z odsetkami za całość opóźnienia. Jeżeli to uczyni, to dłużnik nie jest obowiązany świadczyć na rzecz tego wierzyciela w wykonaniu planu spłat. Poręczyciel wprawdzie nabywa regres względem upadłego, ale w zakresie nie wyższym, niż wynika to z planu spłat, a po jego wykonaniu i umorzeniu zobowiązań, umorzeniu podlega również i to roszczenie zaspokojonego wierzyciela, w którego miejsce wierzycielem został poręczyciel.

Jeżeli obok upadłego byli inni współdłużnicy (solidarni lub in solidum), to również zakres ich odpowiedzialności nie ulega zmianie na skutek ustalenia planu spłat. Wierzyciel może od każdego ze współdłużników żądać zapłaty w pełnej wysokości zobowiązania, w jego pierwotnym terminie płatności.

Plan spłat nie narusza, również praw wierzycieli posiadających zabezpieczenia rzeczowe na majątku osób trzecich zabezpieczające zobowiązania podlegające spłacie, a następnie umorzeniu w toku postępowania upadłościowego wobec osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Wierzyciel w tym wypadku może dochodzić zaspokojenia w pierwotnej wysokości zobowiązania – do wysokości ustanowionego zabezpieczenia. Możliwe jest zatem prowadzenie egzekucji z nieruchomości, na której ustanowiona jest hipoteka, przejęcie lub sprzedaż przedmiotu zastawu rejestrowego itd. Przepis ma zastosowanie, także do gwarancji bankowej oraz poręczenia wekslowego, czy blokady środków na rachunku bankowym, ustanowionej przez osobę trzecią. Abstrakcyjny charakter oraz samoistność zobowiązania gwaranta i poręczyciela wekslowego przesądzają o ich skuteczności, która byłaby oczywista, również przy braku komentowanego przepisu, który należy tu traktować jako doprecyzowujący.

W razie spłaty zobowiązania przez współdłużnika, dłużnika rzeczowego lub poręczyciela wstępują oni w miejsce zaspokojonego wierzyciela (art. 518 k.c.), ale tylko w zakresie objętym planem spłat. Poręczyciel lub współdłużnik mogą w tej sytuacji domagać się zapłaty z tytułu regresu w wysokości i terminach objętych planem spłat, co znajduje wyraz normatywny w zastrzeżeniu: "ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie zobowiązań upadłego jest skuteczne, również w stosunkach pomiędzy upadłym, a poręczycielem, gwarantem i współdłużnikiem upadłego" (art. 370a ust. 5 zd. 2 PrUp).

W doktrynie pojawił się godny uwagi pogląd, że umorzenie zobowiązań upadłego uniemożliwia wierzycielowi późniejsze skorzystanie z praw wynikających z zabezpieczenia rzeczowego ustanowionego na mieniu osoby trzeciej (tak B. S., B. S., Plan spłaty, s. 86 i n.). Pogląd ten przyznaje, zgodnie z brzmieniem przepisu, że co prawda w stosunku do poręczyciela, współdłużnika, **czy dłużnika rzeczowego wierzytelności objęte planem spłaty wierzycieli zasadniczo nie ulegają zmianie ani co do wysokości, ani co do terminu i sposobu zapłaty – w trakcie realizacji planu spłaty (który ma charakter jedynie warunkowy) przez dłużnika głównego. Osoby te odpowiadają wobec wierzyciela według pierwotnej treści zobowiązania, a wierzyciele mogą podejmować działania windykacyjne. Nie ma natomiast regulacji normujących w sposób szczególny, modyfikując w tym zakresie ogólne zasady prawa cywilnego, zakres odpowiedzialności dłużnika rzeczowego czy poręczyciela po umorzeniu zobowiązania dłużnika głównego (upadłego) wskutek wykonania planu spłaty.** Pogląd ten, poparty licznymi argumentami, opiera się na założeniu, że – zgodnie z zasadą akcesoryjności – prawa zabezpieczające (poręka, hipoteka, zastaw itp.) wygasają wraz z wygaśnięciem zobowiązania dłużnika głównego poprzez jego umorzenie. Nie ma natomiast wystarczających argumentów, by odejść od zasady akcesoryjności w tym wypadku i rozciągnąć zakres normatywny przepisów art. 370a ust. 5 zd. 1 i art. 491¹⁵ ust. 5 zd. 1 PrUp stanowiących, iż plan spłaty nie narusza praw wierzyciela wobec poręczyciela czy dłużnika rzeczowego, także na okres po wykonaniu planu spłaty, a więc umorzeniu i definitywnemu wygaśnięciu zobowiązań upadłego (obszerny wywód na ten temat zob. B. Sierakowski, B. Szczepkowska, Plan spłaty, s. 86 i n.).

Argumenty pozwanych w świetle powołanych przepisów i ich interpretacji nie zasługują na uwzględnienie. Postępowanie upadłościowe nie miało wpływu na zakres odpowiedzialności dłużników rzeczowych i nie doprowadziło do wygaśnięcia tej odpowiedzialności.

Nie zasadny jest też pogląd pozwanych, że na skutek likwidacji Spółki jako dłużnika osobistego świadczenie staje się niemożliwe w następstwie czego wygasła wierzytelność zabezpieczona na nieruchomości, stanowiącej składnik majątkowy osoby trzeciej w sytuacji, w której likwidacja dłużnika osobistego nie powoduje, iż świadczenie staje się niemożliwe do wykonania, ponieważ istnieje podmiot, który świadczenie może wykonać - dłużnik rzeczowy w zakresie jego odpowiedzialności ograniczonej nieruchomością, na której ustanowiona jest hipoteka oraz istnieje

nieruchomość, z którego świadczenie może być zrealizowane, a w związku z tym świadczenie możliwe jest do wykonania i nie wygasa.

Pogląd, że wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego osoby prawnej w postaci spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, będącej dłużnikiem osobistym, powoduje wygaśnięcie wierzytelności obciążającej osobiście tego dłużnika, a w następstwie tego wygaśnięcie także na podstawie [art. 94 KWU](#) hipoteki zabezpieczającej tę wierzytelność, wynikało z odwołania się do ogólnej konstrukcji zobowiązania zawartej w [art. 353 § 1 k.c.](#), do której odwołał się Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 7 października 2008 r., [III CSK 112/08](#) i z dnia 10 lutego 2012 r., [II CSK 325/11](#) oraz z dnia 5 listopada 2008 r., [I CSK 204/08](#) (B. (...), nr 3, s. 9) - utrata bytu prawnego osoby prawnej prowadzi do wygaśnięcia wierzytelności obciążającej tego dłużnika osobistego, chyba że istnieje następca prawny przejmujący całość lub część (w zależności od rodzaju sukcesji) praw i obowiązków. W powołanych orzeczeniach wskazano, że zgodnie z [art. 353 § 1 k.c.](#), zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Zobowiązanie jest stosunkiem prawnym, w którym występują dwa podmioty: wierzyciel i dłużnik. Wierzycielowi przysługuje wierzytelność, przez którą należy rozumieć sytuację prawną wierzyciela wobec dłużnika, który zobowiązany jest do spełnienia świadczenia. Dług zaś to sytuacja prawna dłużnika polegająca na obowiązku spełnienia świadczenia wobec oznaczonego wierzyciela. Uprawnienia wierzyciela, składające się na jego wierzytelność, skierowane są tylko przeciwko jednemu podmiotowi - dłużnikowi, stąd też wierzytelność to prawo podmiotowe względne. Skoro wierzytelność to określona sytuacja prawna wobec oznaczonego dłużnika, a dług to określona powinność zachowania dłużnika wobec wierzyciela, uzasadniony jest wniosek, że nie może istnieć dalej zobowiązanie, w sytuacji utraty bytu prawnego przez jedną ze stron zobowiązania i braku następstwa prawnego tej strony. Nieistnienie dłużnika osobistego prowadzi więc do wygaśnięcia wierzytelności. Wierzytelność oznacza bowiem prawo do żądania przez wierzyciela określonego świadczenia od określonego dłużnika. Według [art. 33 k.c.](#), osobowość prawna - a tym samym związana z tym zdolność prawna - przysługuje osobom prawnym. Tylko posiadanie zdolności prawnej umożliwia osobie prawnej bycie podmiotem stosunków prawnych - w tym zobowiązaniowych. Zgodnie z [art. 35 k.c.](#), powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy. Zazwyczaj z przepisów ustrojowych wynika, że powstanie osoby prawnej - a tym samym nabycie przez nią zdolności prawnej - wiąże się z rejestracją osoby prawnej we właściwym rejestrze. Chwila wykreślenia osoby prawnej z rejestru jest chwilą ustania jej bytu prawnego, a w konsekwencji utraty zdolności sądowej (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1995 r., [III CZP 64/95](#)). Z przepisów szczególnych dotyczących poszczególnych osób prawnych wynika, że niekiedy osoby prawne mają swoich sukcesorów np. w razie połączenia spółek kapitałowych. Wówczas z przepisu szczególnego wynika, jaki podmiot wstępuje w prawa i obowiązki wynikające ze stosunków zobowiązaniowych.

Konsekwencją przyjęcia wyżej przedstawionego stanowiska jest także wniosek, że w razie wykreślenia osoby prawnej z rejestru sądowego, jeżeli nie ma ona sukcesora, który przejmuje zobowiązania tej osoby prawnej, zgodnie z zasadą akcesoryjności hipoteki, dochodzi także do wygaśnięcia hipoteki zabezpieczającej wierzytelność obciążającą osobiście tę osobę prawną. Według bowiem [art. 94 KWU](#), wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą wygaśnięcie hipoteki, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Nie ma przepisu, który w takiej sytuacji przewidywałby utrzymanie się hipoteki mimo wygaśnięcia zabezpieczonej nią wierzytelności.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest także pogląd, że wykreślenie osoby prawnej z Krajowego Rejestru Sądowego nie prowadzi do wygaśnięcia wierzytelności wobec tego podmiotu, a tym samym nie jest okolicznością pociągającą za sobą wygaśnięcie hipoteki zabezpieczającej tę wierzytelność.

W postanowieniu z dnia 10 maja 2012 r., [IV CSK 369/11](#) (Monitor Prawa Bankowego 2013, nr 10, s. 5) uznano, że dokument poświadczający wykreślenie - na skutek przeprowadzenia postępowania upadłościowego - z Krajowego Rejestru Sądowego dłużnika osobistego (spółki akcyjnej), wobec którego wierzytelności zostały zabezpieczone na nieruchomości osoby trzeciej, nie stanowi podstawy uzasadniającej wykreślenie hipotek. Stanowisko to zakładało, że jeśli charakter wierzytelności jest tego rodzaju, że możliwe jest jej zaspokojenie z substratu majątkowego pozostałego po osobie prawnej, np. w razie złożenia odpowiednich kwot do depozytu sądowego, czy też z zabezpieczeń tej wierzytelności na przedmiotach majątkowych osób trzecich, to wykreślenie dłużnika osobistego z rejestru

sądowego nie powinno być utożsamiane z wygaśnięciem wierzytelności. Konsekwentnie nie wygasa, także hipoteka zabezpieczająca tę wierzytelność. Charakteryzując sytuację prawną zobowiązania, z którego wynika wierzytelność obciążająca wykreślonego z rejestru sądowego dłużnika osobistego, Sąd Najwyższy przyjął, że jest ona podobna, chociaż nie tożsama, do zobowiązania naturalnego.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., V CSK 440/13 uznano, że w sytuacji wykreślenia dłużnika będącego spółką kapitałową z rejestru sądowego wyprowadzenie skutku wygaśnięcia wierzytelności jedynie z ogólnej konstrukcji zobowiązania, w jej ujęciu zawartym w art. 353 § 1 k.c., nie ma dostatecznego uzasadnienia. Występuje bowiem szereg przypadków, zarówno przewidzianych w KC, jak i przepisach innych ustaw, w których ustawodawca zakłada istnienie zobowiązań, pomimo ustania bytu prawnego dłużnika. Przyjmuje się przy tym możliwość wykreślenia spółki z Krajowego Rejestru Sądowego także wtedy, gdy w wyniku przeprowadzonego i zakończonego postępowania likwidacyjnego spieniężony zostanie cały jej majątek, a mimo to nie zostały wypełnione wszystkie jej zobowiązania. Uznanie, że długi spółki kapitałowej wygasają z chwilą ustania jej bytu prawnego, prowadziłoby do znacznego pogorszenia sytuacji wierzycieli, skoro byłoby równoznaczne z wygaśnięciem wszelkich praw akcesoryjnych. ***Oznaczałoby też wprowadzenie zróżnicowania w odniesieniu do statusu prawnego różnych kategorii podmiotów prawa cywilnego (osoby fizycznej, której prawa i obowiązki majątkowe przechodzą na spadkobierców w relacji do osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej), bez wystarczającego uzasadnienia w treści przepisów i z zagrożeniem dla perspektyw funkcjonowania tych ostatnich w obrocie gospodarczym.***

W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2007 r., II CSK 240/07) Sąd Najwyższy przyjął, iż nie zasługuje na aprobatę pogląd, że wykreślenie spółki z o.o. prowadziłoby do zwolnienia jej z zobowiązań, bez potrzeby zaspokojenia wierzycieli.

Pośrednio wyżej przedstawiony kierunek rozwiązania analizowanego zagadnienia został zaaprobowany w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2013 r., III CZP 47/13 (OSNC 2014, nr 4, poz. 38), w którym na uboczu zasadniczych rozważań - dotyczących możliwości korzystania przez wierzycieli z ochrony przewidzianej w art. 527 k.c., mimo wykreślenia spółki akcyjnej będącej dłużnikiem z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego - odniesiono się do sytuacji prawnej powstałej w następstwie wykreślenia osoby prawnej z rejestru sądowego. Wskazano, że w wypadku śmierci osoby fizycznej jej długi i wierzytelności przechodzą na spadkobierców (art. 922 § 1 i 3 k.c.) albo na oznaczone osoby, niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami (art. 922 § 2 k.c.). Tylko wyjątkowo zobowiązanie wygasa wskutek śmierci jednej ze stron (np. art. 445 § 3, art. 747, 748 i art. 908 § 1 k.c.), a odpowiedzialność za długi należące do spadku może być ograniczona (art. 1012 oraz 1030 i nast. k.c.). Osoba prawna natomiast ustaje z reguły bez następstwa prawnego. Wykreślenie osoby prawnej z rejestru ma charakter konstytutywny; osoba prawna traci byt prawny i zdolność prawną, a przysługujące jej prawa i obowiązki z reguły wygasają. Jest przy tym dopuszczalne wykreślenie osoby prawnej z rejestru, mimo istnienia jej długów względem innych podmiotów. Długi osoby fizycznej nie wygasają zatem w następstwie jej śmierci, a spadkobierca może jedynie ograniczyć swoją odpowiedzialność w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza. ***Przyjęcie, że długi spółki kapitałowej wygasają z chwilą ustania jej bytu prawnego, mogłoby oznaczać drastyczną różnicę w sytuacji prawnej obu rodzajów podmiotów prawa cywilnego. Mogłoby w szczególności naruszać sytuację prawną wierzycieli osoby prawnej, których prawa majątkowe zasługują na ochronę ze względu na sformułowaną w art. 64 Konstytucji zasadę ochrony własności.*** Brak w polskim prawie przepisów o „dziedziczeniu” po osobach prawnych skłania do poszukiwania konstrukcji prawnych, które umożliwiłyby wyjaśnienie statusu prawnego długów wykreślonej z rejestru osoby prawnej lub - zwłaszcza - tzw. majątku polikwidacyjnego. Wskazując na orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczące tej kwestii, jak również na przedstawione stanowiska w piśmiennictwie - odwołujące się do koncepcji następstwa prawnego współników, fikcji istnienia spółki w czasie niezbędnym do uzupełnienia likwidacji, prawa podmiotowego bez podmiotu oraz prawa podmiotowego przeszłego - Sąd Najwyższy przychylił się do koncepcji prawa podmiotowego przeszłego. Wyróżnienie praw podmiotowych przeszłych i przyszłych (ekspektatyw) jest niejednokrotnie niezbędne, gdyż umożliwia unormowanie niektórych sytuacji.

Pośrednio ten kierunek wykładni znajduje, także uzasadnienie w orzeczeniach Sądu Najwyższego dotyczących sytuacji, w której po wykreśleniu osoby prawnej z rejestru sądowego ujawni się należący do niej składnik majątkowy. **W uchwale z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 143/06 (OSNC 2007, nr 11, poz. 166) przyjęto, że jeżeli po wykreśleniu z rejestru spółki z ograniczoną odpowiedzialnością okaże się, że pozostała po niej część majątku nieobjęta likwidacją, dopuszczalne jest ustanowienie likwidatora w celu dokończenia likwidacji.** W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy odrzucił pogląd, jakoby nieobjęty postępowaniem likwidacyjnym majątek przechodził bezpośrednio na byłych wspólników, co mogłoby prowadzić do nadużyć przez zatajanie w tym postępowaniu majątku i działanie w ten sposób na szkodę wierzycieli. Takie samo stanowisko zajął, również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 grudnia 2014 r., III CZP 90/14 (B. (...), nr 6, s. 6), według której w razie ujawnienia po wykreśleniu spółki akcyjnej z rejestru przedsiębiorców majątku spółki nie objętego likwidacją, stosuje się w drodze analogii przepisy kodeksu spółek handlowych dotyczące likwidacji spółki akcyjnej w organizacji. Uzasadniając podjętą uchwałę, Sąd Najwyższy uznał, że w kodeksie spółek handlowych nie ma dostatecznej podstawy normatywnej do przyjęcia, że majątek ten należy ex lege do byłych akcjonariuszy wykreślonej z rejestru spółki akcyjnej. Aktualne pozostają w tej mierze uwagi dotyczące tej kwestii zawarte w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 r. III CZP 143/06. Podkreślił, że w przypadku ujawnienia się po wykreśleniu spółki z rejestru majątku nieobjętego likwidacją chodzi o kompetencje do ewentualnego jego rozdysponowania bądź na rzecz ujawnionych a niezaspokojonych wierzycieli, bądź na rzecz akcjonariuszy. Konkludując, podstawą podjęcia dwóch powołanych wyżej uchwał było założenie, że wykreślenie osoby prawnej z rejestru sądowego nie eliminuje konieczności zaspokojenia jej wierzycieli, jeśli po tym fakcie ujawni się należące do niej mienie, które nie było przedmiotem postępowania likwidacyjnego. W przeciwnym razie zajęte stanowisko nie byłoby zasadne, skoro po wykreśleniu osoby prawnej z właściwego rejestru sądowego w następstwie wygaśnięcia wierzytelności obciążającej tę osobą, bezprzedmiotowa byłaby ochrona jej niezaspokojonych wierzycieli. Konsekwentnie należałoby wówczas przyjąć, że w sytuacji, w której po wykreślonej osobie prawnej pozostałaby nie objęta postępowaniem likwidacyjnym nieruchomości obciążona hipoteką zabezpieczającą wierzytelność wobec tej osoby, powinna ona przyspaść innym podmiotom (np. wspólnikom lub akcjonariuszom) w razie przeprowadzenia uzupełniającego postępowania likwidacyjnego. Nie mogłaby ona służyć zaspokojeniu niezaspokojonych wierzycieli tej osoby nawet posiadających zabezpieczenie w postaci hipoteki.

Analizowany problem był, także przedmiotem oceny w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2009 r., II CSK 464/08 (OSP 2010, nr 2, poz. 17) oraz z dnia 30 września 2009 r., V CSK 237/09 (OSNC-ZD 2010, nr 4, poz. 99) odnoszących się do regulacji zawartych w ustawie z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 82, poz. 518 ze zm.) w odniesieniu do Funduszu (...). Zwrócono uwagę na to, że w prawie polskim brak regulacji, która określałaby sytuację prawną mienia osoby prawnej po jej wykreśleniu z rejestru lub - ujmując rzecz bardziej generalnie - po utracie przez nią bytu prawnego. W takiej sytuacji wobec braku w aktualnym stanie prawnym wskazania, komu ma przyspaść mienie należące do tej osoby prawnej, należy przede wszystkim zaspokoić jej wierzycieli, a dopiero w dalszej kolejności wymaga przesądzenia, komu ma przyspaść pozostałe mienie.

Ostatecznie Sąd Najwyższy przychylił się do tego nurtu orzecznictwa, według którego wykreślenie osoby prawnej będącej dłużnikiem osobistym z rejestru sądowego nie jest okolicznością skutkującą wygaśnięciem, na podstawie art. 94 KWU, hipoteki na nieruchomości zabezpieczającej niezaspokojoną wierzytelność wobec wykreślonego z rejestru sądowego dłużnika. Zagadnienie to nie może być rozwiązane jedynie przez pryzmat konstrukcji zobowiązania, ale musi uwzględniać szerszy kontekst systemowy, jak również funkcje, jakie ma spełniać zasada akcesoryjności hipoteki wynikająca z art. 94 KWU.

Sąd Najwyższy niezależnie od zajętego stanowiska dotyczącego tego zagadnienia, jednolicie przyjmował, że brak jest rozwiązań, które odnoszą się do losów zarówno mienia pozostałego po zlikwidowanej osobie prawnej, ja również do niezaspokojonych przez nią wierzytelności. Istnieją jedynie fragmentaryczne uregulowania odnoszące się do tych kwestii. Zawarte są one m.in. w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 233 ze zm. - dalej: (...)). Przeprowadzenie postępowania upadłościowego częstokroć prowadzi do

ustania bytu prawnej osoby prawnej, wobec której ogłoszono upadłość. W art. 356 PrUpNap - zamieszczonym w rozdziale dotyczącym wykonania planu podziału - przewidziano, że sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której wysokość zależy od warunku rozwiązującego, wydaje się wierzycielowi bez zabezpieczenia, chyba że obowiązek zabezpieczenia ciąży na wierzycielu z mocy istniejącego między nim a upadłym stosunku prawnego (ust. 1). Według art. 356 ust. 2, sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności, której zapłata zależy od warunku zawieszającego, wydaje się wierzycielowi, jeżeli udowodni, że warunek się ziścił; w przeciwnym razie sumę składa się do depozytu sądowego. Z kolei art. 356 ust. 3 PrUpNap stanowi, że sumę wydzieloną na zaspokojenie wierzytelności niewymagalnej składa się do depozytu sądowego. Według natomiast z art. 360 PrUpNap, m.in. po zakończeniu postępowania upadłościowego sumy zatrzymane w depozycie, o ile nie przypadną osobie wskazanej w planie podziału, wydaje się upadłemu na jego wniosek. **Z wyżej przedstawionych przepisów wynika, że wykreślenie z rejestru osoby prawnej w następstwie przeprowadzenia postępowania upadłościowego nie niweczy konieczności zaspokojenia jej wierzycieli w sytuacjach wyżej uregulowanych.** Podobne regulacje prawne dotyczą postępowań likwidacyjnych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnych. Sumy potrzebne m.in. na zaspokojenie wierzytelności niewymagalnych, jak również znanych spółce wierzycieli, którzy się nie zgłosili, składa się w depozycie sądowym (por. art. 285 i 473 KSH). Podobnie stanowi art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1384 ze zm.), według którego likwidacja przedsiębiorstwa państwowego polega na zadysponowaniu jego składnikami materialnymi i niematerialnymi, o których mowa w art. 551 k.c., i wykreśleniu przedsiębiorstwa państwowego z Krajowego Rejestru Sądowego, po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli. Z przepisu tego wynika, że wykreślenie z rejestru przedsiębiorstwa państwowego może nastąpić przed zaspokojeniem wierzycieli tej osoby prawnej, pod warunkiem ich zabezpieczenia. Również art. 127 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1443 ze zm.) przewiduje możliwość wykreślenia spółdzielni z Krajowego Rejestru Sądowego w razie złożenia do depozytu sądowego kwot na zabezpieczenie należności niewymagalnych. Istotne regulacje zawarte są także w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.). Artykuł 55 tej ustawy stanowi, że należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające organom administracji rządowej, państwowym jednostkom budżetowym i państwowym funduszom celowym mogą być umarżane w całości albo w części. Przyczyny, które mogą być podstawą umorzenia tych należności, precyzuje natomiast art. 56. Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 2, należności te mogą być umarżane w całości, jeżeli osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie. Natomiast art. 56 ust. 2 tej ustawy przewiduje, że w przypadku gdy oprócz dłużnika głównego są zobowiązane inne osoby, należności, o których mowa w ust. 1, mogą zostać umorzone tylko wtedy, gdy warunki umarżania są spełnione wobec wszystkich zobowiązanych. Cytowane przepisy ustawy o finansach publicznych zawierają uregulowania szczególne dotyczące zarówno instytucji umorzenia należności wymienionych w art. 55 tej ustawy, jak również odnoszące się do szczególnego wierzyciela określonego w tym przepisie. Mimo to dotyczą zobowiązań cywilnoprawnych i z tej przyczyny mają one charakter uniwersalny w tym znaczeniu, że ustawodawca w art. 56 ustawy o finansach publicznych jednoznacznie dał wyraz temu, że samo wykreślenie osoby prawnej z rejestru sądowego nie niweczy obowiązku zapłaty należności pieniężnych wynikających z zobowiązań cywilnoprawnych, jeżeli pozostał majątek, z którego można egzekwować te należności albo istnieje majątek innych osób niż dłużnika głównego, z którego można prowadzić ich egzekucję. Przepisy tej treści byłyby bezprzedmiotowe, gdyby w takich sytuacjach dochodziło do wygaśnięcia obowiązku zaspokojenia tych należności w następstwie wygaśnięcia wierzytelności na skutek wykreślenia osoby prawnej z rejestru sądowego.

Uwzględniając treść tych regulacji prawnych, jak również stanowisko wynikające z powołanych wcześniej orzeczeń Sądu Najwyższego uzasadniony jest wniosek, że wykreślenie osoby prawnej z rejestru sądowego powoduje powstanie specyficznej sytuacji prawnej polegającej na tym, że ustanie bytu prawnego dłużnika nie niweczy prawa do uzyskania zaspokojenia przez jego wierzycieli, jeżeli istnieje nadal mienie należące do zlikwidowanego dłużnika, w tym nawet celowo pozostawione dla zabezpieczenia niezaspokojonych wierzytelności. Analogicznie należy przyjąć, że nie ustaje, również uprawnienie do uzyskania zaspokojenia tych wierzycieli na podstawie zabezpieczenia ich wierzytelności na mieniu osób trzecich, w tym w ramach hipoteki obciążającej

nieruchomość osoby trzeciej. Ujmując lapidarnie istotę praw zastawniczych z perspektywy wierzyciela, poszerzają one jedynie substrat majątkowy, z którego może on uzyskać zaspokojenie. Oprócz bowiem majątku dłużnika osobistego wierzyciel może uzyskać zaspokojenie z określonych składników mienia osób trzecich. Funkcją hipoteki, jako formy zabezpieczenia wierzytelności pieniężnych, jest, ogólnie rzecz ujmując, wzmocnienie gwarancji uzyskania zaspokojenia interesu wierzyciela. Wynika to nie tylko z istoty hipoteki określonej w art. 65 ust. 1 KWU, ale także z dalszych przepisów tej ustawy, które uprawniają wierzyciela hipotecznego do zaspokojenia z nieruchomości obciążonej mimo przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej (art. 77 KWU) i bez względu na ograniczenia odpowiedzialności dłużnika wynikające z prawa spadkowego (art. 74 KWU). Z art. 94 KWU wyprowadza się zasadę akcesoryjności hipoteki. W razie wygaśnięcia wierzytelności wygasa, również zabezpieczająca ją hipoteka, chyba że przepis szczególny przewiduje inaczej. Wygaśnięcie hipoteki może nastąpić zarówno w następstwie zaspokojenia interesu wierzyciela, jak również bez takiego zaspokojenia. W obu tych przypadkach chodzi o sytuację prawną, w której wierzyciel traci definitywnie możliwość uzyskania jakiegokolwiek świadczenia. Ilustruje to przykładowo unormowanie zawarte w art. 291 ust. 1 PrUpNaprz, zgodnie z którym układ nie narusza wierzyciela wobec poręczyciela upadłego oraz współdłużnika upadłego ani praw wynikających z hipoteki, zastawu, zastawu rejestrowego i hipoteki morskiej, jeżeli były one ustanowione na mieniu osoby trzeciej. Brak tego przepisu w odniesieniu do hipoteki ze względu na unormowanie art. 94 KWU prowadziłyby do jej wygaśnięcia w razie np. zmniejszenia sumy długów (art. 270 ust. 1 pkt 3 PrUpNaprz). W takim bowiem przypadku, gdy nie dojdzie do uchylecia zatwierdzonego układu wierzyciel upadłego traci definitywnie możliwość uzyskania zaspokojenia części wierzytelności od upadłego jako dłużnika osobistego. Analizowana w sprawie sytuacja prawna jest jednak inna od wyżej opisanej, gdyż nie prowadzi do zniweczenia uprawnienia wierzyciela wykreślonego z rejestru dłużnika osobistego do uzyskania zaspokojenia, co uzasadnia wniosek, że art. 94 KWU nie ma do niej zastosowania, mimo braku przepisu szczególnego przełamującego w takim przypadku zasadę akcesoryjności hipoteki. Niezależnie od tego przyjęte w art. 291 ust. 1 PrUpNaprz rozwiązanie jest przejawem stanowiska ustawodawcy, że niewypłacalność dłużnika, w następstwie której dochodzi do zatwierdzenia układu w postępowaniach uregulowanych przepisami PrUpNaprz, nie wpływa na zakres zabezpieczenia wierzyciela upadłego ustanowionego w formie hipoteki na mieniu osób trzecich. Byłoby zatem niekonsekwencją przyjęcie, że zamiarem ustawodawcy było, aby hipoteka wygasła w sytuacji dla wierzyciela zazwyczaj trudniejszej, gdy w wyniku przeprowadzenia postępowania upadłościowego dochodzi do wykreślenia dłużnika z rejestru sądowego, mimo niezaspokojenia lub po częściowym zaspokojeniu wierzyciela upadłego.

(por. wyrok SN z uzasadnieniem z dnia 10 września 2015r. , ICSK 745/14 , L.).

Reasumując, ustanie bytu prawnego Spółki nie spowodowało wygaśnięcia wierzytelności , a tym samym wygaśnięcia hipoteki. Przepis **art. 94 ustawy o księgach wieczystych i hipotece , który stanowi , że wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą wygaśnięcie hipoteki**, chyba że z danego stosunku prawnego mogą powstać w przyszłości kolejne wierzytelności podlegające zabezpieczeniu. Przepis art. 99¹ ust. 1 stosuje się odpowiednio- nie znajdzie w niniejszej sprawie zastosowania.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z art. 373 k.c. zwolnienie z długu lub zrzeczenie się solidarności przez wierzyciela względem jednego z dłużników solidarnych nie ma skutku względem współdłużników. Przy kwalifikacji umorzenia zobowiązania na podstawie art. 369 PrUpad, jako przewidzianego ustawą zwolnienia z długu, odwołanie się do art. 373 k.c. wskazuje, że umorzenie nie powinno oddziaływać na sytuację dłużnika rzeczowego. Umorzenie zobowiązań dłużnika osobistego w postępowaniu upadłościowym nie uzasadnia zatem przyjęcia, że dłużnik rzeczowy jest wolny od obowiązku świadczenia. Jest to więc wniosek odpowiadający konstrukcji przyjętej w art. 291 PrUpad stanowiącym, że układ nie rusza praw wierzyciela wynikających m.in. z hipoteki, czyli konstrukcji, jaką w odniesieniu do art. 369 PrUpad przyjął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku w sprawie IV CSK 346/15.

Nie może też odnieść skutku zarzut przedawnienia wierzytelności podniesiony w sprzeciwach od nakazu zapłaty przez pozwanych.

Zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uwzględnił powództwo i zasądził solidarnie od pozwanych K. G. i T. G. na rzecz powoda U. 3 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w B. kwotę 300.000,00 złotych (trzysta tysięcy złotych zero groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 2 września 2021 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność pozwanych ograniczona jest do nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

W odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. zgodnie z żądaniem pozwu.

W postanowieniu Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 24 stycznia 2020r. III CZP 53/19, że dłużnik odpowiadający rzeczowo, który mimo wezwania nie płaci długu zabezpieczonego hipoteką, popada w opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

Dochodzona pozwem kwota w wysokości 300.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 2 września 2021 roku do dnia zapłaty, wynika z ograniczenia tejże kwoty do części należności głównej, zabezpieczonej wpisem hipoteki umownej łącznej zwykłej w kwocie 4.600.000 zł oraz hipoteki umownej łącznej kaucyjnej do kwoty 750.000 zł w księdze wieczystej nr (...), stosownie do treści art. 65 oraz art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c.

Sąd obciążył pozwanych jedynie kosztami należnymi od pozwanych na rzecz powoda i zasądził solidarnie od pozwanych K. G. i T. G. na rzecz powoda U. 3 Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w B. kwotę 25.817 zł (dwadzieścia pięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu,

W pozostałym zakresie nie obciążył pozwanych kosztami sądowymi,

Sąd przyznał radcy prawnemu P. Z. prowadzącemu Kancelarię Radcy Prawnego w Ł. przy ul. (...) lok. 6 tytułem wynagrodzenia za świadczoną pozwanym pomoc prawną z urzędu, wynagrodzenie w kwocie 13.284 zł (trzynaście tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery złote) i nakazuje wypłacić powyższe wynagrodzenie ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi.

Wynagrodzenie zostało przyznane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 18), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r. poz. 769), a więc przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.)- łącznie z podatkiem VAT 23%.

Trafnie pełnomocnik pozwanych podnosił, iż Trybunał Konstytucyjny, Sąd Najwyższy i sądy powszechne dostrzegają dualizm sytuacji procesowej pełnomocnika z wyboru i pełnomocnika z urzędu, którzy przy takiej samej kategorii spraw, takiej samej wartości przedmiotu sporu i przy analogicznym nakładzie pracy, mają zróżnicowane wynagrodzenia. Sam sposób ustanowienia

pełnomocnika nie może sam w osobie przesądzić o zasadach wynagradzania, by braku innych przesłanek różnicujących nakład pracy. Stąd, też Sąd zastosował przepisy powołane na wstępie.

Warto zauważyć, że w postanowieniu Sądu Najwyższego-Izba Cywilna z dnia 15 grudnia 2020r. I CSK 438/20 podkreślono, że:

„Analiza statusu adwokatów i radców prawnych oraz ich roli w postępowaniu, w którym występują jako podmioty powołane i zobowiązane do zastępstwa prawnego, prowadzi do uznania, że różnicowanie ich wynagrodzenia, tj. obniżenie pełnomocnikom z urzędu wynagrodzenia, które otrzymaliby, gdyby występowali w sprawie jako pełnomocnicy z wyboru, nie ma konstytucyjnego uzasadnienia”.

Nadto, postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 kwietnia 2022r. Ts 214/21 Trybunał Konstytucyjny po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej F.T. w sprawie zgodności:

1) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. poz. 1714, ze zm.) w zakresie, w jakim „różnicuje sytuację majątkową (wynagrodzenie) pełnomocnika w razie jego wyznaczenia przez sąd z urzędu oraz w razie występowania jako podmiot reprezentujący stronę z wyboru”, z art. 64 ust. 2 w związku z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;

2) § 4 ust. 2 rozporządzenia wymienionego w punkcie pierwszym w zakresie, w jakim „przy ustaleniu opłaty w wysokości wyższej niż określona w § 4 ust. 1 tego rozporządzenia, nie uwzględnia zmiany wartości siły nabywczej pieniądza jako elementu określającego adekwatność nakładu pracy adwokata, a także w zakresie, w jakim przy ustaleniu opłaty w wysokości wyższej niż określona w § 4 ust. 1 rozporządzenia określa kwotę podwyższenia na 150 % dla pełnomocnika w razie jego wyznaczenia przez sąd z urzędu, podczas gdy pełnomocnik reprezentujący stronę z wyboru może otrzymać podwyższenie wynagrodzenia podstawowego w wysokości 600 % przy zastosowaniu tych samych kryteriów”, z 64 ust. 2 Konstytucji- **nadał skardze konstytucyjnej dalszy bieg** .

Nie można jednak podzielić poglądu pełnomocnika pozwanych , że z uwagi na reprezentowanie dwóch pozwanych należne jest wynagrodzenie od każdego z nich. Pełnomocnik czy z wyboru, czy z urzędu reprezentujący kilka podmiotów po tej samej stronie uzyskuje jedno wynagrodzenie.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi z urzędu pozwanych przez portal informacyjny,

29 VII 2022r. SSO Barbara Kubasik